

Читайте нас на сайте sarangazeti.kz, а также в  [sarangazeti](https://www.instagram.com/sarangazeti), [sarangazetikaz](https://www.facebook.com/sarangazetikaz),  [sarangazeti](https://www.facebook.com/sarangazeti)

ПРЕЗИДЕНТ ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫНДАҒЫ ШАХТАДА БОЛҒАН ӨРТКЕ БАЙЛАНЫСТЫ БІРҚАТАР ТАПСЫРМА БЕРДІ



akorda.kz

Мемлекет басшысы «Қазақстан» шахтасында болған өртке байланысты Үкіметке және Қарағанды облысының әкімдігіне апат себептеріне жан-жақты тергеу жүргізу, сондай-ақ зардап шеккендерге қажет барлық көмекті көрсету жөнінде тапсырма берді.

Үкіметке осы кәсіпорынға иелік ететін шетелдік компаниямен жұмысшылардың қауіпсіздігін мүлтіксіз қамтамасыз ету жөнінде келіссөз жүргізу тапсырылды.

Шетелдік компанияға тиесілі кәсіпорындарда жиі қайталанатын апаттар олардың инвестициялық және өзге де міндеттемелерін өрескел бұзғанын көрсетеді. Аталған жағдайлар олардың Қазақстан нарығында қызмет етуіне қатысты шешім шығаруға ықпал етеді.

«ҚАЗАҚСТАН» ШАХТАСЫНДА АПАТТЫҚ УЧАСКЕНІ ОҚШАУЛАУ ТУРАЛЫ ШЕШІМ ҚАБЫЛДАНДЫ

gov.kz

Өрт болған «АрселорМиттал Теміртау» АҚ Көмір департаментінің «Қазақстан» шахтасында апаттық учаске гипс көпірлер салу арқылы оқшауланатын болады. Бұл туралы ҚР ТЖМ хабарлады.

«22 тамызда сағат 08:00-дегі жағдай бойынша авариялық қазбада өрт ошақтарының қарқындылығы төмендемеді, жағдай жақсарған жоқ. Өртті ауыздықтау бойынша жұмыстар жүргізілуде. Осыған байланысты КӨАҚҚ РШО – шахтадағы апатты жою бойынша штабтың басшылығы гипстен көпірлер салу арқылы апаттық учаскені оқшаулау туралы шешім қабылдады», – делінген

ведомствонның хабарламасында.

Көпірлерді салу орындары анықталып, материалдарды жеткізу басталды.

Естеріңізге сала кетейік, 17 тамызда сағат 10:05-те Д6 көмір көлбеуін (көкжиек – 170 м) қазуда конвейер таспасының өртенуі орын алды. Апатты жою жоспары енгізілді. Оқиға болған кезде жер астында 227 адам болды, оның 222-сі жер бетіне көтерілді.

ТЖ салдарынан бес адам қаза тапты. Ауруханада 13 зардап шеккен адам емделуде.

Апатты тергеу жөніндегі арнайы комиссия құрылды, оның құрамына барлық жауапты мемлекеттік органдар кірді. Сондай-ақ, апат фактісі бойынша ҚР ҚК 277-бабының 3-бөлігі бойынша қылмыстық іс қозғалды («Тау-кен немесе құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қауіпсіздік ережелерін бұзу»).



РЕФОРМЫ В ДЕЙСТВИИ

ВЕЗДЕ ДОЛЖЕН БЫТЬ ПОРЯДОК

Надежда ЦХАЙ

Восемнадцатого августа председатель городского маслихата О. Баймаганбетов провел совещание с услугодателями по сбору и вывозу твердо – бытовых отходов. В работе приняли участие депутаты маслихата, руководитель ГУ «Отдел жилищно – коммунального хозяйства, пассажирского транспорта, автомобильных дорог и жилищной инспекции г. Сарани» Г. Ахметов, начальник местной полицейской службы Ш. Козжанов, представители организаций, представляющих услуги по сбору и вывозу ТБО.

На сегодняшний день вопрос сбора и вывоза мусора является одним из актуальных. Депутаты, работая с обращениями и запросами горожан, неоднократно проводили комиссионные рейды, в ходе ко-

торых обсуждались вопросы регулярного вывоза ТБО, качественного содержания контейнерных площадок.

Поэтому в ходе прошедшего совещания был рассмотрен вопрос сбора и вывоза мусора, а также заслушаны предложения по улучшению предоставляемых услуг.

Так, председатель городского маслихата О. Баймаганбетов отметил, что тариф за сбор и вывоз ТБО вырос на 70%, но качество предоставляемых услуг не изменилось. Хотя, как подчеркивалось, в обязанности услугодателей входит уборка территории непосредственно вокруг контейнеров протяженностью 5 метров, замена поврежденных контейнеров и площадок ТБО.

В разговоре депутаты подчеркнули неудовлетворительное состояние площадок и контейнеров для сбора мусора в ряде районов города и п. Актас, а также рассмотрели ряд предложений по улучшению данной ситуации. Между тем, услугодатели говорили о необходимости проведения информационной работы с горожанами о недопустимости складирования крупногабаритного мусора – мебели, бытовой техники, веток деревьев, оставшихся после



обрезки и т.д. на территории городских контейнерных площадок.

Кроме этого, депутаты внесли предложение о возможности установки контейнеров для сбора ТБО (металлических) единого цвета, о включении в квитанции ТОО «Энергоуголь XXI», КГП на ПХВ «Саранькоммунсервис» услуги по вывозу мусора, а также увеличения высоты

ограждения площадок, чтобы мусор не разлетался по дворам.

В заключение О. Баймаганбетов дал ряд поручений о предоставлении четкого графика вывоза твердо – бытовых отходов, ревизии контейнеров с целью их ремонта и замены за счет средств городского бюджета. Все замечания услугодатели должны устранить до конца текущего года.

МЕМЛЕКЕТТІК ТІЛ САЯСАТЫ



МАҚСАТЫМЫЗ – МЕМЛЕКЕТТІК ТІЛДІҢ ҚОЛДАНЫСЫН КЕҢЕЙТУ

Шапағат ҚОСШЫҒҰЛОВ

Жер жүзіндегі қай халық болмасын тамыры терең текті тілі арқылы рухани болмыс-бітімін танытып, құндылығын насихаттап, ұлттық қалпын сақтай алады. Өйткені тіл – бүтін бір ұлттың болмысы, том-том тарихқа жүк боларлық хикаясы бар халықтың келбеті, тарихы тағдырына, тағдыры болашаққа тарам-тарам жол етіп салынған ұлттың басты байлығы.



«Ана тілі – халық болып жаралғаннан бері жан дүниесінің айнасы, өсіп-өніп, түрлене беретін, мәңгі құламайтын бәйтерегі» деп бес арыстың бірі Жүсіпбек Аймауытов айтпақшы, әлімсақтан тұнықтығын сақтаған әлемдегі таза әрі көркем тіл ретінде қазақ тілін айтуға болады.

Қазақ жеріндегі ана тілге құрмет, мемлекеттік тіл саясатын дамыту мәселелері еліміз егемендік алғалы тұрақты түрде жүргізіліп келеді. Тіл мәртебесінің нығаюына, қолданыс аясының кеңеюіне септігі тиерлік шаралар легі жоспарлы түрде жүргізілуде. Бүгінде Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 31 желтоқсандағы №1045 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасындағы тіл саясатын іске асырудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасындағы мақсат-міндеттерді жүзеге асыру жұмыстарының басым бөлігі тілдерді оқыту орталықтарына жүктеліп отыр. Бүгінде республика бойынша 111 тіл оқыту орталығы тіл саясатын қарқынды жүргізіп келеді. Соның бірі – Саран қаласының тілдерді дамыту орталығы.

Иә, мемлекеттік тіл мәртебесін биіктетіп, өрісін кеңейту өңірлердегі тіл дамыту орталықтарына тікелей байланысты. Осы орайда шаһарымызда жүзеге асырылып жатқан жұмыстар жөнінде білу үшін қалалық тілдерді дамыту орталығының директоры Альбина Нурмаханованы әңгімеге тартқан болатынбыз.

– Альбина Оспанқызы, әңгімені оқыту орталығынан бастасақ...

– Орталық жұмысы ҚР Үкіметінің қаулысымен бекітілген тіл саясатын іске асырудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы аясында жүзеге асып келеді. Орталықта қазіргі таңда барлығы 5 адам жұмфс істейді. Орталық қызметкерлері қала тұрғындарына мемлекеттік және ағылшын тілдерін тегін оқытады. Орталықтың негізгі мақсаты – қазақ тілінің мемлекеттік тіл ретіндегі толыққанды қызметін қамтамасыз ете отырып, тіл мәдениетін одан әрі арттыру және тілдік капиталды дамытуға бағытталған үйлесімді тіл саясатын жүргізу. Орталық мемлекеттік тіл саясатын жүзеге асыру мақсатында қабылданатын мем-

лекеттік бағдарламаларды, іс-шаралар жоспарын іске асыруға қатысады, тілдерді меңгеру бойынша нысаналы индикаторлар мен нәтижелі көрсеткіштерге қол жеткізу бағытында ұйымдастыру жұмыстарын жүргізеді. Алдағы уақытта жұмыс ауқымы кеңейетін болады.

– Нақты кезеңде мемлекеттік тіл мәртебесін кеңейту мақсатында қандай іс-шаралар атқарылуда?

– Орталықтың негізгі миссиясы – ересек тұрғындарға тілдерді оқытып-үйрету. Бізде қазақ, ағылшын тілдерінің курстары жүргізіледі. Жылдан жылға мемлекеттік тілді үйренуге қала тұрғындарының арасында сұраныс артып келеді. Курсты аяқтап, сертификатқа ие болған тыңдаушылармен байланыс үзілмейді. Курстан алған білімдерін шыңдап, қалалық, облыстық, республикалық деңгейдегі іс-шараларға қатысады. Мысалы биылғы жылы сайын дәстүрлі түрде өтетін республикалық «Мен қазақша сөйлеймін» акциясына қатысып, облыс бойынша Саран қаласы ерекше белсенділік танытты. Сонымен қатар, курсты аяқтағандардың арасында «Үздік тыңдаушы», қала жастарының арасында «Мемлекеттік тіл - мерейім», мемлекеттік қызметкерлердің арасында «Ұлттық ономастика - ел айнасы» атты байқаулары дәстүрлі түрде өтеді. Ал биылғы жылы Саран қаласының тілдерді дамыту орталығы «Тілі бірдің – тілегі бір» жобасын қолға алды. Ұлты басқа болғанмен, тілегі бір тіл жанашырларының басын қосқан бұл кездесулерде мемлекеттік тілді меңгерген әр саладағы этнос өкілдері өздерінің тіл үйрену тәжірибесін ортаға салады. Тіл үйренудегі қиыншылықтар мен тілге қатысты өзекті мәселелерді қозғады. Сонымен қатар, оқу орталығының әлеуметтік парақшалары арқылы «Перевод дня», «Топ слова», «Qazaqsha sóle», «Тілашар», «Знать казахский – модно» айдарлары тұрақты жүргізіліп келеді.

– Хош делік. Саран шаһарында тұрғындардың жартысынан көбі орыстілді десе болады. Тіл үйренем деген азаматтарды қазақ тіліне оқыту жұмысы қалай жүргізілуде?

– Орталық қызметкерлері қала тұрғындарына мемлекеттік тілді тегін оқытады. Тыңдаушылардың қалауы бойынша оқыту курстары онлайн немесе офлайн форматта өтеді. Сонымен қатар мекемелерден келіп түскен өтінімдерге байланысты өтінім берген мекеменің базасында өткізіледі.

Сонымен қатар мемлекеттік тілдің мәртебесін көтеру, ұлтымыздың салт дәстүрін, әдет-ғұрпын дәріптей отырып, қолайлы тілдік орта қалыптастыру мақсатында 2021 жылы 1 қарашада «Мәміле» тілдесу клубы ашылды. Клуб отырыстары әр сәрсенбі сайын мультимедиялық кабинетте өткізіледі.

Ал қаладағы қызмет көрсетуші шағын және орта бизнес субъектілеріне мемлекеттік тіл қысқа мерзімді курстар арқылы үйретіледі. Осы уақытқа дейін қысқа мерзімді курстан 10 пошта қызметкері, «Василек» сауда үйінің 11 қызметкері, «Саранкоммунсервис»

ұйымының 13 қызметкері, 10 банк қызметкері, «Sanparet» ЖШС 10 қызметкері өтті. Жыл соңына дейін қаламыздың сән саласының қызметкерлерін оқыту жоспарланып отыр.

Мемлекеттік тілді үйрету жұмыстарымен шаруашылық субъектілерін барынша қамту мақсатында «Қызмет көрсетушілерге арналған тілашар» әзірленді. Тілашарға енгізілген әр сабақ «Саран газеті» газетінде, сондай-ақ, әлеуметтік желілерде жарияланды. Олардың бәрі Book Creator қосымшасы арқылы электрондық оқулыққа жинақталды. Қазіргі уақытта аталған оқулыққа аудио және бейнематериалдар орналастыру жұмыстары жүргізілуде. Жұмыстар аяқталған соң кез келген тіл үйренуші осы тілашар арқылы өз қалауына қарай тіл үйрену мүмкіндігіне ие болады, яғни тыңдап, немесе бейнероликті көріп, немесе мәтінді оқып берілген диалогты меңгереді. Бұл тілашардың ең басты тиімділігі қосымша қаражатты қажет етпеуінде, оны сілтеме арқылы пайдалануға болады.

– Жалпы цифрландыру мәселесі қазір көп көтеріледі. Тіл саясатын жүзеге асыруда, соның ішінде оқыту процесінде цифрландыру қолданылады ма?

– Иә, цифрландыру қазіргі білім беру жүйесінің ажырамас бөлігі болып табылатыны баршамызға мәлім. Цифрландыру үрдісі, мінсіз білім беру үдерісі мен сапасына әсер ететіні сөзсіз. Сондықтанда орталығымызда тыңдаушылардың қызығушылықтарын арттыру мақсатында сабақта LearningApps, Kahoot, Quizlet, Wordwall, Quizizz, ClassFlow, Book Creator сияқты заманауи онлайн сервистер пайдаланылады. Тілдерді дамыту орталығының оқытушысы Динара Жүпенованың авторлығымен қарапайым А1 деңгейінде қазақ тілін үйретуге арналған оқулық әзірленді. Оқулықтың ерекшелігі телефонға жүктеп кез келген жерде және кез келген уақытта пайдалануға болады.

– Көшедегі көрнекі жарнамалар мен қоғамдық орындардағы қате аудармаларға тіл орталығының құзыреттілігі қандай?

– Қате жазылған жарнамалар мен ақпараттарды анықтап, әдістемелік көмек көрсетіп тұрамыз. Қала көшелерінде көрнекі ақпараттардың орфографиялық, стильдік жағынан дұрыс жазылуын тексеру мақсатында құзырлы орындармен және БАҚ өкілдерімен рейд жүргізіліп тұрады. Қаладағы көрнекі ақпараттың тіл туралы заңнама талаптарына сәйкестігі үнемі қадағаланып отырады. Осы бағыттағы жұмысты жүргізу үшін қаладағы тіл жанашырларынан «Тіл қорғаны» атты жұмыс тобы құрылған. Жұмыс тобының мүшелері ай сайын бекітілген кесте бойынша рейдке шығады. Рейд барысында мемлекеттік тілде қызмет көрсетпейтін шағын және орта бизнес нысандарына Қазақстан Республикасының «Тіл туралы», «Жарнама туралы», «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» Заңдарының талаптары түсіндіріліп, ақпараттық парақшалар мен тілашарлар таратылады. Сонымен қатар, «Жедел желі» арқылы кәсіпкерлерге аударма бойынша тегін әдістемелік көмек көрсетеміз. Өткен жылы рейд жұмысына 624 нысан қамтылып, 187 заңбұзушылықтар анықталды. Оның ішінде 120 нысан ретке келтіріп, қазіргі таңда қалғандары бақылауға алынған.

Заң талаптарына сәйкес келмейтін

нысандардағы дүкен иелеріне көрнекі ақпараттарын тіл туралы заңнамаларға сәйкестендіру туралы ұсыныс хаттар беріледі. Жыл басынан жүргізілген жұмыстың нәтижесінде 296 шаруашылық субъектісінің көрнекі ақпараттары заң талабына сәйкестендірілді, «Жедел желі» бойынша 85 жеке кәсіпкерге әдістемелік көмек көрсетілді.

Меншік иелері маңдайша, жарнама нысан иелері жергілікті тілдерді дамыту бөлімімен хабарласып, жарнама мәтіндерінің аудармалары дұрыстығын тексертіп, білмегендерін сұрап алса, мұндай қателіктер мен бұзушылықтар орын алмас еді... Сондықтан да біз әрдайым рейд барысында меншік иелеріне заң талаптарын түсіндіріп «Жедел желі» нөмірі көрсетілген ақпараттық парақшалар таратып отырамыз. Жалпы алғанда жүргізіліп жатқан рейд жұмыстары өз нәтижесін беріп жатыр деп айта аламын.

– Мемлекеттік мекемелерде тілдің қолданыс аясына қатысты сын әлі де баршылық. Ойыңызбен бөліссеңіз.

– Дұрыс айтасыз, сын бұрын да болған, қазақ тілінің қоғамдағы рөлі күшеймей, бола да береді. Ұлттың ұлт болып сақталуы үшін ең бірінші – тілімізді жоғалтпауымыз керек. Ең алдымен, әрбіріміз қазақ тілінің жер бетінен жоғалып бара жатқан тілдер қатарына түспеуіне үлес қосуымыз керек. Орталықтың ұйымдастыруымен мемлекеттік мекемелерде жұмыс істейтін қызметкерлерге іс қағаздарының дұрыс жазылуы мен толтырылуы бойынша арнайы оқыту семинарлары ұйымдастырылады. Сондай-ақ, жұмыс барысында тілге байланысты туындаған сұрақтарына, аудармамен әдістемелік көмек көрсетіліп тұрады. «Сын түзелмей, мін түзелмейді» демекші, айтылған сынды дұрысынан қабылдап, сол жолда жұмыстар атқарылса еңбектің нәтижелі болары сөзсіз. Жалпы атқарылып жатқан істе, қол жеткізген нәтиже де, талпыныс пен ұмтылысы та бар. Жүргізілген бақылау да нәтижесіз емес екенін тілге тиек еткім келеді.

– Бұқаралық ақпарат құралдарындағы белсенділік қаншалықты жолға қойылған?

– Мемлекеттік тіл саясатына ақпараттық қолдау көрсету арқылы оны бұқараға кеңінен насихаттау, сол арқылы қоғамдық пікір қалыптастыруда бұқаралық ақпарат құралдарының маңызы өте зор. Бұл мемлекет идеологиясының маңызды әрі басым бағыттарының бірі десек қателеспейміз. Қазіргі ақпараттық технологиялар заманында тілдердің қолданылу аясын кеңейту және оны танымал ету, сондай-ақ, тіл мәдениетін арттыруда телеарналар мен мерзімді басылымдардың, интернет ресурстарының әлеуетін пайдалануға барлық мүмкіндік қарастырылған. Аталған кезеңде жергілікті БАҚ-да тіл саясатын насихаттау бойынша 59 материал, әлеуметтік желілерде 99 пост жарияланды. Қазір біз инстаграмм, фейсбук және тик-ток желілері арқылы халықпен тікелей жұмыс жасап, кері байланыс орнатқанды құп санаймыз. Сол себепті өз жұмысымызға қатысты барлық ақпаратты бірден осы әлеуметтік желілер арқылы қалың бұқараға жеткізіп отырамыз.

– Альбина Оспанқызықызы, шаһарда атқарылып жатқан кешенді жұмыстар жөнінде кеңінен, жан-жақты талқылап әңгімелеп бердіңіз. Сұхбатыңызға көп рахмет, жұмыстарыңызға табыс тілейміз.

МЕМЛЕКЕТТІК ТІЛ САЯСАТЫ



ЖАРЫМЖАН ЖАРНАМАНЫҢ АХУАЛЫ

А. Нурмаханова,
Саран қаласының тілдерді
дамыту орталығының директоры

Біздің қазіргі өмірімізді ашық жарнамаларсыз елестету мүмкін емес. Жарнамалардың көптігі соншалықты, біз оларға кейде мән де бермейміз, себебі олар барлық жерде кездеседі.



Жарнама – тілдік құралдар арқылы да, вербалды емес құралдар арқылы да ұлттық мәдениеттің белгілерін көрсетуі тиіс. Ал ұлттық мәдениеттің танылуы тілдің ұлттық белгілері – сөз қолдану, грамматикалық заңдылығы, нормалары игерілгенде көрінеді. Жарнама мәтіні ұлт

тілімен, ұлттық мәдениетпен байланысты қалыптасатын жағдайда ғана, өзінің негізгі мақсатын атқара алады. Еліміздегі жарнамалық қызмет Қазақстан Республикасының «Тіл туралы», «Жарнама туралы», «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» Заңдарымен реттеледі.

Заңнамалық нормалардың ең басты талаптарының бірі – барлық сыртқы және ішкі жарнамалар мен көрнекі ақпараттар мемлекеттік тілде, қажет болған кезде орыс тілінде және (немесе) басқа тілдерде де орналастырылуы қажет. Сонымен қатар, жарнама аудармасы оның мағынасын бұрмаламауы тиіс.

Әйтсе де жарнама берушілер орфографиялық қателіктерге қоса осы заңнама талаптарын орындау кезінде де жиі қателіктерге ұрынады. Көбінесе жарнаманың жоғары бөлігіне орыс тіліндегі нұсқасы орналасады немесе қазақ тілінде мәлімет беруді мүлдем ұмытып кетеді. Әсіресе, дүкен сөрелеріндегі тауарлардың сыртындағы мәліметтердің орыс тіліндегі нұсқасы еш қателіксіз жазылады да, мемлекеттік тілдегі нұсқасы қателіктерге толы болады. Бұл өз кезегінде қазақ тілінің мәртебесіне де кері әсер ететіні сөзсіз.

Қаламызда сыртқы жарнамалар мен көрнекі ақпараттардың Қазақстан Республикасының «Тіл туралы» Заңының 21 бабына және «Жарнама туралы» Заңында белгіленген талаптарына сай рәсімделуін қадағалау, көрнекі ақпарат құралдарындағы мемлекеттік тілдегі мәтіндердің грамматикалық және стилистикалық қателерін түзету, олардың сауатты жазылуын қамтамасыз ету мақсатында «Саран қаласының мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімі» ММ жанынан құралған жұмыс тобы ай сайын бекітілген кесте бойынша қаламыздың шағын және орта биз-

нес объектілерін рейд арқылы тексеріп отырады. Рейд барысында мемлекеттік тілде қызмет көрсетпейтін шағын және орта бизнес өкілдеріне Қазақстан Республикасының «Тіл туралы», «Жарнама туралы», «Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» Заңдарының талаптарын түсіндіріліп, әдістемелік көмек көрсетіледі және ақпараттық парақшалар мен тілашарлар таратылады.

Жалпы атқарылып жатқан істе, қол жеткізген нәтиже де, талпыныс пен ұмтылыс та бар. Жүргізілген бақылау да нәтижесіз емес. Жыл басынан бері қаламызда 296 шаруашылық субъектісінің көрнекі ақпараттары заң талабына сәйкестендіріліп, «Жедел желі» бойынша 85 жеке кәсіпкерге әдістемелік көмек көрсетілді.

Осы орайда маңдайша, жарнама иелері 8 778 014 54 24 нөмірі бойынша Саран қаласының тілдерді дамыту орталығының «Жедел желісі» арқылы жарнамалық мәтіндердің дұрыс аударылуын тексерте алады және аударма бойынша тегін көмек ала алатындығын естеріңізге сала кетемін.

Қазіргі таңда жарнама – бұл ақпарат қана емес, тілді қалыптастырушы, тілдің дамуына ықпал етуші құрал. Сондықтан барлық жарнамалар да, көрнекі ақпараттар да заң талаптарына сай рәсімделуі тиіс. Себебі, мемлекеттік тілдегі сауатсыз жарнама елдімізге сын. Мемлекеттік тіліміздің абыройын ойлау әрі оны қадағалау әрбір Қазақстан азаматының міндеті екенін естен шығармайық.

ДІН ЖӘНЕ ҚОҒАМ

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ҰЛТАРАЛЫҚ КЕЛІСІМ

С. Сурьянова,
«Ақ шаңырақ» ЭМБ-нің жетекшісі

Еліміздің Тәуелсіздік жылдарында біз Қазақстан Республикасындағы демократиялық үдерістерді дамыту және қазақстандық қоғамды жаңғырту қазіргі жағдайда азаматтық бейбітшілікті сақтауға, этносаралық және конфессияаралық қатынастарды үйлестіруге, әлеуметтік-саяси тұрақтылықты нығайтуға ықпал етуге бағытталған толеранттылық мәдениетін қалыптастыру және қоғамдық санада дамыту блогына қол жеткізілгеніне көз жеткізе алдық. Қазақстанда діни толеранттылық ерекше маңызға ие.

Соңғы онжылдықтарға тән ерекшелік Қазақстанның конфессиялық кеңістігінің айтарлықтай серпінді құрылымдық трансформациясы болды.

Біртұтас мемлекет шеңберінде әртүрлі конфессиялардың болуы онда тұратын халықтардың рухани байытылуына ықпал етеді.

Бүгінгі күні Қазақстан – бейбітшілік пен келісім сақталған, этностар өзара ынтымақта өмір сүріп жатқан бірегей мемлекет. Этносаралық келісім мен бейбітшілік аясында әлемде баламасы жоқ қазақстандық үлгі қалыптасып, қарқынды дамуда. Этносаяси мәселелер мемлекеттік ұлттық саясаттың өзегіне айналды. Ол мемлекетті қалыптастырушы қазақ ұлтына этносаралық келісім мен ынтымақтастықты сақтауға, өзге этностар құқықтарының шектелмеуіне деген жауапкершілігін жүктейді.

Толеранттылықтың осы табысты отандық моделінің негізі байырғы қазақ халқына тән қағидаттар мен дәстүрлер болды: қонақжайлылық, үлкендерді құрметтеу, басқа ұлттарға, Мәдениеттер мен діндерге құрмет.

Бүгінгі таңда біздің елімізде мемлекет пен діннің өзара қарым-қатынасында ортақ тіл табуға мүмкіндік беретін және елдің конфессиялық ортасында болып жатқан процестерді түсінуді қамтамасыз ететін бірегей алтын орта Ұлтаралық және конфессияаралық келісім маңызды құрамдас бөлігі болып табылатын ұлттық бірлік-бұл біздің мемлекеттілігіміздің ең жоғары құндылығы болып табылды.

Біз қазақ халқының санғасырлық дәстүрін, тілі мен мәдениетін сақтап, түлете береміз. Сонымен қатар ұлтаралық және мәдениетаралық келісімді, біртұтас Қазақстан халқының ілгері дамуын қамтамасыз ететін боламыз. Бұл қағидат Қазақстанның ел бірлігі доктринасының шеңберінде де жүзеге асырылуда – ұлтына, шығу тегіне, нәсіліне, тіліне, діни сеніміне, сондай-ақ қандай да әлеуметтік топқа немесе қоғамдық ұйымдар мен партияларға жататынына қарамастан, адам мен азаматтың құқығы мен бостандығы теңдігін қамтамасыз ету. Аталған дүниетанымдық ұстаным Қазақстан қоғамының саяси, мәдени және рухани-адамгершілік басымдықтары мен



құндылықтық бағдарын айқындайтын негіз болып табылады. Әрбір нақты кезеңде ол байытылады, толықтырылады, нақтыланады, бірақ оның мәні бір болып қалады – көпэтникалық Қазақстанда әрбір адам оның этникалық, діни, нәсілдік және өзге де тиістілігіне қарамастан өзін еркін, қорғалған және өз болашағына сенімді сезінуі тиіс.

«Ұлтаралық және конфессияаралық татулық Қазақстандық біртұтастық пен жалпы қазақстандық патриотизмді қалыптастырудағы еліміздің келісімдік үлгісі болды деп айтсақ артық болмас. Бұл конституциялық реформа аясында Қазақстан халқы Ассамблеясы жұмысының талап тұрығысында ұйымдастырылып, алдына қойған мақсат.

«Ақтас» кенті «Ақ шаңырақ», қазақ халқының әдет-ғұрып», салт-дәстүрін қайта жандандыру бірлестігінің қазіргі таңда өзге ұлт өкілдерімен бірлесіп оты-

рып мәдени-шаралар өткізіп отырғанына 20 жылдан асты. Атап айтсақ «Якташлар» татар-башқұрт этносы, «Ақтасские зори» ардегерлер хоры. Бүгінгі таңда ұлттық мерекелер Халқымыздың бейбітшілік пен келісімінің қазақстандық үлгісін әлемге танытушы айрықша дәстүрге айналды. Әрбір қазақстандық азамат үшін ұрпақтар сабақтастық арқылы тарихи қалыптасқан татулық, сенім мен тең құқықтылық ең маңызды қасиеттер екенін дәріптейді.

Еліміздің барлық ұлттары мен этностар арасындағы шынайы келісім мен бірлікте тұрмыс кешуі, ең алдымен қазақ халқының ата-дәстүрі мен табиғи кеңпейілділігі, ұлттық дінінің кендігі арқасында.

Халық бірлігі-мемлекеттілігі негізі қоғамдық бірлікті ту етіп ұстау арқылы ғана алдымызға болашағы күшті, өркендеп дамыған жаңа Қазақстанды құра аламыз және алға мақсаттар қоя аламыз.

КӘСІПКЕРЛІК



«МЕКТЕПКЕ ЖОЛ» - БАР ЖАҚСЫЛЫҚ БАЛАЛАРҒА

Шапағат ҚОСШЫҒҰЛОВ

Тамыз айы басталғаннан ата-аналар жаңа оқу жылына дайындыққа қызу кірісіп кетеді. Оқушының мектеп формасы, оқу құралдары, спорт киімі, сөмке, аяқ киім, қысқасы бұл науқанда қалтаны біраз қағуға тура келеді. Әрине, баласы үшін еш ата-ана аянып қалмасы анық. Барын салып, баласын ешкімнен кем қылмауға әрекет етеді. Қу тіршілік қос бүйірден қысқанда шарасыз күйге түсіп, баласын мектепке дайындай алмай қиналатын жағдайлар да жиі кездеседі.

Бүгінгі қымбатшылық жайлаған уақытта бір баланы мектепке даярлаудың өзі ата-анаға үлкен салмақ. Ал, үйде 4-5 баласы бар ата-аналар үшін бұл тіпті де күрмеуі қиын іс. Осы тұста ата-аналарға көмек көрсетіп, балаларды оқуға қажетті киім-кешек, құралдармен қамтуда жан-жақты көмек көрсетіліп келеді. Соның бірі – балалардың мектепке баруын толық қамтамасыз ету мақсатында жыл сайын ұйымдастырылып келе жатқан «Мектепке жол» республикалық қайырымдылық акциясы.

2008 жылдан бастап тұрақты өткізіліп келе жатқан акцияға меценаттар, кәсіпкерлер, мекеме-ұйымдар, ұстаздар мен ата-аналар, жалпы жұртшылық белсене атсалысып келеді. Соның арқасында көптеген балдырғандар мектепке толық даярлықпен баруда.

Аталған көмек көп жағдайда аз қамтылған, көпбалалы отбасы балаларына, асыраушысынан айырылған және ерекше күтімді қажет ететін жеткіншектерге бағытталады. Аталған санаттағы балалар жалпыға бірдей білім беру қорынан да қаржылай көмек алады.

«Акцияның басты мақсаты – аз қамтылған және көп балалы отбасылар, жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды жаңа оқу жылына дайындау және олардың әлеуметтік себептермен мектепке бармауын болдырмау мақсатында қажетті көмек көрсету.

Көптеген демеушілер үшін тамыз қайырымдылық айына айналған. Себебі олар жаңа оқу жылының алдында 30 күн бойы әлеуметтік жағынан аз қамтылған және көпбалалы отбасы-

ларға көмек көрсетуге тырысады», – деп акцияның маңыздылығына тоқталып өтті Саран қаласының ауыл шаруашылығы, жер қатынастары және кәсіпкерлік бөлімінің басшысы Дастан Арнешев.

Иә, тамыз айының 19 және 20 жұлдызы аралығында Саран қаласының ауыл шаруашылығы, жер қатынастары және кәсіпкерлік бөлімі мен Саран қаласының білім бөлімінің бірлесе ұйымдастыруымен шаһардағы коммуналдық сауда павильоны аумағында «Мектепке жол» қайырымдылық акциясы өткен болатын.

Қайырымдылық шарасына саран шаһары мен Қарағанды қаласының кәсіпкерлері қатысып атсалысты. Акция барысында қаламыздағы аз қамтылған, көпбалалы отбасы балаларына, асыраушысынан айырылған және ерекше күтімді қажет ететін жеткіншектерге қажетті құрал жабдықтарымен мектеп формалары алып берілді, сондай-ақ қаржылай көмек көрсетілді.

Өз кезегінде ата-аналар аймақ кәсіпкерлеріне алғыстарын білдіріп, ризашылықтарын жеткізді.

«Әрине көңілден шығады, әр берілген затқа шүкіршілік етеміз. Рахмет бәріне. Жылда негізі әр балаға кем дегенде 70-80 мың теңге көлемінде шығады. 4 балаға арналған мектеп формасы, спорттық киімдері, тіпті аяқ киіміне дейін бәрі бар. Қол ұшын созып жатқан азаматтармыздың әрбір істеген игі амалдары сауапқа толы болғай!», – дейді көп балалы ата-ана.

Биыл он бесінші рет ұйымдастырылып отырған бұл жоба көптеген отбасының мектепке дайындық жұмыстарын жеңілдетуге сеп болып отыр.

Жыл сайын тамыз айының алғашқы күнінен басталатын акцияға демеу-



шілер мен меценаттар тарапынан көрсетілген көмек-қолдаулардың үлесі зор. «Бала – болашағымыз» деп ұрандатып, жиі айтамыз. Сол болашақтың алаңсыз ер жетіп, еліне еңбек етуі үшін жағдай жасап, үлгі болуымыз қажет-ақ. «Оң қолың бергенді сол қолың көрмесін» дегендей, жасаған қайырымдылықты реті келсе жарияламауға болады. Әсіресе мектеп оқушысына сөмке сыйлап, оның суретін әлеуметтік желіге салу – баланың намысына тиюі әбден мүмкін.

«Балаларды жаңа оқу жылына дайындауға кез келген адам көмектесе алады. Осылайша әлеуметтік себептермен балалардың мектепке бармауының алдын аламыз. Әрбір мектепте әлеуметтік көмекке мұқтаж балалардың атаулы, жеке тізімдері жасалған. Білім беру ұйымдарында «жедел желі» үздіксіз жұмысы ұйымдастырылған. Қиын өмірлік жағдайға тап болған бар-

лық бала мен ата-ана көмек сұрай алады. Өз кезегінде бейжай қарамайтын азаматтар, кәсіпкерлер, меценаттар акцияға қосылып, мұқтаж жандарға қол ұшын соза алады», – дейді Саран қаласы білім бөлімінің басшысы Арман Бақтыбаев.

Индустриалды аймақ саналатын Саран шаһарында ірі кәсіп иелері жетерлік. Одан бөлек шағын кәсіпкерлердің де саны күн санап артып келеді. Олардың ешбірі қайырымдылық шарасынан шет қалмайтыны белгілі.

««Жақсылық – жүректен», «Жанашырлыққа – жан риза» демекші, бүгінде әлеуметтік жағынан аз қамтылған отбасының балаларына қол ұшын созатын азаматтар мен мекеме ұжымдары жетерлік. Десекте, «Мектепке жол» акциясы тек кәсіпкерлер мен қалталы азаматтарға арналған шара емес. Бұл бастамаға әрбір азамат атсалысып, өзінің үлесін қосуды қажет. Яғни, көпбалалы немесе тұрмысы төмен отбасынан шыққан оқушыларға әрқайсысымыз қол ұшын беріп, жүздеріне күлкі ұялатуымыз керек», – дейді Дастан Ботабекұлы.

Иә, жаңа оқу жылына санаулы күндер қалды. Үйдегі сауданы базардағы баға билеп тұрған заманда балаларды мектепке дайындау әрбір ата-ана үшін қиынның қиыны. Осы ретте көпке көмегін тигізіп, балаларға аялы алақанның жылуын сездіріп жүрген «Мектепке жол» акциясының тигізер шарапаты мол.

Ал осы бір маңызы зор «Мектепке жол» науқанының аясында берекелі, бірлігі жарасқан ел екенімізді танытып, барлығымыз бірдей мұқтаж жандарға көмек қолын созсақ, нұр үстіне нұр болары хақ.



НАШ ВЫБОР – СПОРТИ ЗОЖ!

Надежда ЦХАЙ

В конце прошлой недели состоялся городской праздник, посвященный Дню Спорта. Начиная с 2004 года, в нашей стране отмечается этот замечательный праздник, который является продолжением хороших традиций. Ведь и в нашем городе, и в поселке Актас есть немало спортсменов, которые раз за разом, год от года прославляют родной город, поселок, область, страну на соревнованиях и чемпионатах различного уровня. Благодаря этим ребятам и девушкам наш регион хорошо знают на просторах ближнего и дальнего Зарубежья, а копилка наград – золотых, серебряных, бронзовых постоянно пополняется. Безусловно, за каждым поднятием на пьедестал почета стоит огромный ежедневный труд, постоянная концентрация на достижениях, отказ от сиюминутных радостей в пользу больших достижений.

В нашей стране пристальное внимание уделяется не только профессиональному спорту, но и любительскому, массовому, популяризации здорового образа жизни среди населения, для чего создаются комфортные условия. Сарань – не исключение. За последние несколько лет в городе заметно увеличилось количество скверов с тренажерами и детским площадками, растет число спортивных секций и кружков, а главное – направлений, поэтому каждый желающий, причем любого возраста, может выбрать для себя что – то интересное и совершенствовать свои навыки, тело и дух до впечатляющих результатов!

Стоит отметить, что наши спортсмены и тренеры продолжают замечательные спортивные традиции, заложенные очень давно. И конечно, именно в День Спорта наши саранские тренеры получают свои заслуженные награды и благодарности. Это люди, которые передают свой многолетний опыт юным спортсменам, целенаправленно подводя их к высшим ступеням пьедестала почета. Особых благодарностей в этот день удостоились Т. Куат, Е. Айдарбеков, В.



ми, является Айгуль Балмагамбетова. Участники праздника приветствовали ее особенно торжественно, ведь совсем недавно Айгуль стала обладательницей бронзовой медали Международного турнира по паратанцам, который проходил в Японии. Также А. Балмагамбетова – призер международных, республиканских, областных и городских фестивалей и конкурсов. Со своими выступлениями Айгуль побывала также в Италии и Словакии, где впечатлила местных жителей и гостей.

«Сегодня в Сарани создаются все условия для того, чтобы занятия спортом были по – настоящему доступными для всех жителей. Наши совместные усилия обяза-

Федченко, Б. Ермагамбетов, А. Иверская, Е. Глотов.

Теплые слова поздравлений, искренние пожелания тренерам, спортсменам, горожанам адресовал и.о. акима города А. Сулейменов.

Нынешний год, как отмечалось в ходе праздника, стал богатым не только на спортивные события, но и на хорошие новости. Саранские спортсмены регулярно участвуют в разных соревнованиях и привозят заслуженные награды. И в честь Дня Спорта они удостоились заслуженных поздравлений и наград, которые им вручили наши земляки, уважаемые жители города. Это председатель городского маслихата О. Баймаганбетов, заслуженный тренер Республики Казахстан, Почетный гражданин нашего города И. Блат, руководитель спортивного клуба «Арыстан» Б. Ермагамбетов, руководитель клуба единоборств «Барон тим» Е. Глотов, руководитель клуба каратэ – до «Годан» А. Иверская, руководитель воспитанников РОО всеказахстанской организации кекушинкай ка-



ратэ, спортивного комплекса «Ак барс» И. Щербак, начальник Отдела полиции Т. Оспанов, руководитель спортивной команды общеобразовательной школы имени Абая Ж. Оразбеков.

Отрадно отметить, что в Казахстане особое внимание уделяется и развитию паралимпийских видов спорта. Одной из ярких представительниц нашего города, которая активно занимается паратанца-

тельно принесут достойный результат, и с каждым годом все больше жителей нашего города сделают уверенный выбор в пользу спорта и здорового образа жизни». - отметили в заключение ведущие праздника.

Новых спортивных достижений! Уверенных результатов! Ярких побед и достойного выбора в пользу здорового образа жизни!



ОЧС ИНФОРМИРУЕТ

РЕЙДОВЫЕ МЕРОПРИЯТИЯ ПО АВТОЗАПРАВОЧНЫМ И АВТОГАЗОЗАПРАВОЧНЫМ СТАНЦИЯМ

ОЧС г. Сарани

Инженерно-инспекторским составом Отдела по чрезвычайным ситуациям города Сарани совместно с волонтерами в рамках акции «Безопасная заправка» проведены рейдовые мероприятия по автозаправочным и автогазозаправочным станциям города Сарани и посёлка Актас.

В ходе рейдовых мероприятий с представителями АЗС и АГЗС проведены инструктажи о строгом соблюдении требований правил пожарной безопасности и по недопущению заправки газовых баллонов на АГЗС, а также действиям на случай возникновения пожара, безопасной эвакуации. С дежурным персоналом объекта отработана схема оповещения о пожаре, порядок вызова противопожарной службы, порядок включения системы оповещения о пожаре, принцип работы системы автоматической пожарной сигнализации. Ответственными лицами объекта за противопожарное состояние проведены занятия по применению первичных средств пожаротушения (огнетушителей, пожарных кранов). Способы подачи огнетушащих средств в очаг условного пожара.

Кроме того, доведена оперативная обстановка спожарами на объектах АЗС и АГЗС Республики Казахстан. Водителям, жителям и представителям АЗС и АГЗС розданы рекомендации в виде памяток.

Уважаемые граждане! Отдел по чрезвычайным ситуациям информирует:

Согласно проведенному анализу, с начала года в области увеличилось число пожаров на автотранспорте.

Чаще всего причинами пожара являются

неисправность электропроводок и неправильная установка газобаллонного оборудования, а также неправильное проведение технического осмотра.

Любой пожар в автотранспорте начинается с подтекания бензина, масла или запаха дыма. Запах является одним из первых и единственным признаком в направлении угрозы. Если вы почувствовали запах, нужно незамедлительно остановить автотранспорт, заглушить мотор, осмотрев авто, найти причину запаха и устранить. Чаще всего пожар начинается от простого несоблюдения правил пожарной безопасности, а также курения в салоне, небрежности при транспортировке легкогорючих материалов, подтекания и возгорания жидкого топлива. Частой причиной горения в зимнее время является прогревание открытым огнем и лампами замерзших двигателей автотранспорта.

Что надо сделать до приезда пожарных, если случилось возгорание в вашем автомобиле? Имеются общие правила, которые вы должны знать для того, чтобы не растеряться в трудные минуты и максимально уменьшить последствия таких случаев. Если автомобиль загорелся во время движения Отдел по чрезвычайным ситуациям города Сарани информирует о следующих действиях:

- незамедлительно остановившись, эвакуировать пассажиров из салона;
- позвонить по номерам дежурных служб 101 или 112, а также попросить помощи у людей, находящихся рядом;
- загасив двигатель, освободить капот от защелок, отсоединить аккумулятор и применить огнетушитель. Рекомендуется носить с собой огнетушитель не менее одного литра, предназначенный для тушения быстрогорящих жидкостей и электрооборудования. Чем больше объем огнетушителя, тем больше возможность предотвращения возгорания;
- не применяйте воду для тушения пожара в области двигателя, она может образовать короткое замыкание и увеличить площадь горения жидкого топлива;



ПОЖАРНО-ТАКТИЧЕСКИЕ ЗАНЯТИЯ

ОЧС г. Сарани

Личным составом пожарной части № 24 и Отдела по чрезвычайным ситуациям города Сарани совместно с представителями КГП на ПХВ «Больница города Сарани», а также ГУ «Отдел полиции города Сарани» на объектах социальной сферы дома престарелых и инвалидов ЧУ «Намыс» и ЧУ «Вифезда» посёлка Актас проведено пожарно-тактическое занятие на тему: «Тушение пожаров в домах престарелых и инвалидов».

В ходе учения были отработаны действия персонала при возникновении пожара, проведение эвакуации людей до прибытия подразделений пожарной охраны и организация встречи первых пожарных подразделений, прибывших к месту вызова.

Также были отработаны взаимодействие с

руководством объекта по порядку эвакуации людей, оперативное реагирование подразделений, сбор и выезд по тревоге, проведение разведки и боевого развертывания с подачей пожарных стволов.

Целью учений является практическая отработка всех вопросов организации и тактики тушения пожаров на объектах, а также отработка взаимодействия с администрацией, специальными службами и служебным персоналом.

На учениях были задействованы 7 человек личного состава и 2 единицы техники. Поставленные цели и задачи в ходе проведения пожарно-тактического учения были выполнены.

Также инженерно-инспекторским составом Отдела по чрезвычайным ситуациям города Сарани с работниками объектов проведено инструктивное занятие по темам: «Соблюдение правил пожарной безопасности на рабочем месте и в быту», «Соблюдение правил пожарной безопасности в пожароопасный период», «Профилактика выпадения детей из окон». Проведено занятие по применению первичных средств пожаротушения (огнетушителей, пожарных кранов) и способам подачи огнетушащих средств в очаг условного пожара.



СКАЖИ НАРКОТИКАМ НЕТ!

Со мной дружили только такие же, как и я, наркоманы...

Интервью с бывшим наркозависимым, разрушившим свою жизнь

«Наркоман» - клеймо презираемых обществом людей. Прокаженные XXI века они становятся изгоями для друзей и близких. В попытке ускользнуть от реальности, они падают на ее бетонное дно. И только у единиц хватает силы и воли подняться, чтобы продолжить жить...

«Наблюдая, как наркотики разрушают мою семью, карьеру и планы, я понимал, что обязан взять себя в руки! Переступив порог тюрьмы, я поклялся больше никогда сюда не возвращаться», - рассказывает 46-ти летний Орхан Гулиев (имя и фамилия условные).

В интервью Media.Az он поделился собственной историей наркотической зависимости.

- Какой была ваша жизнь до наркотиков?

- Оглядываясь назад, я понимаю, что был счастливым человеком... Являясь главным менеджером в одном из самых известных ресторанов Баку, я зарабатывал немаленькие деньги. Я был на «короткой ноге с начальством», меня любили как ценного сотрудника. Будучи заботливым отцом, старался сделать все возможное, чтобы мои дети ни в чем не нуждались...

Однако со временем идиллия в семье дала трещину. Жена обвиняла мою мать в постоянном вмешательстве. И из-за вечных скандалов дома я чувствовал себя раздраженным и уставшим. Никогда не мог справиться с этим состоянием...

- Помните ли вы, как начиналась ваша наркотическая зависимость?

- В то время нашим соседом по лестничной площадке был худощавый смуглый парень Али (имя условное). Он рано потерял обоих родителей и практически все время одиноко сидел на скамейке во дворе дома. Мне было жаль его, а постоянные скандалы в семье довели меня до похожего состояния. Мы сдружились и подолгу говорили о своих проблемах. Для нас это стало, своего рода, терапией. Однажды после очередной беседы он предложил закурить (траву), сказал, что это поможет забыться. Я отказался, Али даже немного обиделся на меня. В следующий раз он снова протянул мне «самокрутку», сказав, что не хочет курить в одиночестве. Мне было неловко отказывать снова. Я и сам был уверен, что наркоманами не становятся с первого раза...

- Что вы курили?

- Марихуану... Ее считают легким наркотиком, но это заблуждение. Под ее действием все вокруг словно погружалось в туман, мои движения становились заторможенными, а речь людей вокруг звучала приглушенно и невнятно.

Поначалу Али «угощал» меня, но потом начал просить деньги за очередную дозу. Я познакомился через него с дилером, с которым у меня тоже сложились близкие отношения. Он боялся быть пойманным, и поэтому никогда не обсуждал «дела» по телефону. Мы встречались раз в неделю, и он передавал мой заказ. В то время я выкуривал по два «косяка» марихуаны в день...

- Вы понимали, что становитесь зависимым?

- Я никогда не считал себя наркоманом, и думал, что держу все под контролем. Но со временем, мне стало недостаточно эффекта от «травы», и я перешел на более тяжелые препараты, такие как лирика, метадон, и «пати» (метамфетамин)...

- Как ваш организм реагировал на тяжелые наркотики?

- По началу меня тошнило, это происходило всегда, когда я пробовал что-то новое. Некото-

рые наркотики, такие как метадон, помогали заснуть, а другие, наоборот, давали сумасшедший заряд энергии.

Так, например, когда я стал употреблять «пати», мое сердце колотилось как у бешеного! Пульс доходил до 150 ударов в минуту! Под его воздействием я говорил без остановки и просто не мог усидеть на месте! На протяжении всего дня я ничего не ел - не мог заставить себя проглотить даже кусочек хлеба!

... Моему сыну было 7 лет, когда он нашел дома пакетик с метамфетамин. Протянув его мне, он спросил: «Папа, что это за песок?» А я стоял и не знал, что ответить. Жена была дома и, увидев пакет, закатила скандал. Оказалось, что она давно заметила изменение в моем поведении, но не могла найти причину. Мы долго ругались, а я только и повторял: «Я же никого не убил и не поджег дом! Прекрати истерику!». Эта ссора стала для нее последней каплей, она уехала к родителям, забрав детей, а после подала на развод. В сентябре 2019 года нашему браку пришел конец...

- Вы становились все более зависимым... Отражалось ли это на вашем самочувствии?

- После развода, я переехал на съемную квартиру. Вскоре тело начало стремительно терять вес. От упитанного мужчины, каким я был до наркотиков, не осталось и следа.

По ночам боль в мышцах не давала уснуть, а с утра я не мог встать с кровати без новой дозы. Тело покрыли красные рубцы, которые приходилось прятать под одеждой, чтобы не привлекать внимание на работе. Но спустя какое-то время и кожа лица стала покрываться волдырями. Мои десны постоянно кровоточили, а зубы постепенно гнили изнутри, издавая неприятный запах...

- Что происходило с вашим психическим состоянием?

- Я был раздражительным и агрессивным, но не думаю, что мог бы кому-то навредить... Однако на «пати» каждый реагирует по-своему. Одна моя знакомая мучилась от страшных галлюцинаций и панических атак во время «ломки». Она просыпалась посреди ночи с криками о помощи, потому что ей казалось, что ее хотят убить и изнасиловать. Однажды ее схватил эпилептический приступ. Подумав, что она умерла, я сильно испугался. Но, слава Богу, врачей скорой помощи удалось ее откатить...

- Изменилось и ваше окружение...

- Мой внешний вид говорил сам за себя. Друзья начали что-то подозревать, но не задавали никаких вопросов. В итоге мы перестали собираться большими компаниями. А когда я предлагал встретиться, у всех находились отговорки. Со временем, я начал осознавать, что стал изгоем. С мной дружили только такие же, как и я, наркоманы. Наверное, поэтому мне не удавалось остановиться...

Возможно, если бы близкие не бросили меня в тот момент, мне бы удалось избежать многих проблем. Но произошло так, как произошло...

- Кто-нибудь еще в вашей семье употреблял наркотики?

- К сожалению, да. Мой двоюродный брат начал употреблять наркотики задолго до меня. Он жил один и практически не общался с родственниками. Брат вводил героин внутривенно, не выходя из этого состояния неделями. Тысячу раз я просил его остановиться, но слова и советы здесь бессильны, тогда я это не понимал...

Несмотря на все это, он никогда не предлагал попробовать наркотики кому-то еще в нашей семье, т.к. понимал, что «игла» - это ловушка, из которой не выбираются. В 36 он умер от передозировки... Мы были очень близки, его история сильно повлияла на меня. Быть может, только благодаря этому, я не позволял себе колотиться...

- Но все же вы не прекращали употреблять наркотики...

- Несколько раз я пытался завязать с ними и даже искал подходящие больницы. Помню,



как, мучаясь от ломки, я встал в 5 утра, чтобы принять новую дозу «пати». Уставший и измотанный я прошел на кухню. Как вдруг из мечети рядом с домом зазвучал азан. Я не был религиозным человеком, но, перейдя все границы, мне хотелось верить, что кто-то «наверху» меня простит и спасет. На секунду я замер, думая, что это знак! Мне казалось, что еще не поздно остановиться... Сердце будто разрывалось на части. Я так надеялся поставить точку на наркотиках! ...Но зависимость оказалась сильнее...

- Вам всегда необходима дополнительная доза. Много ли денег уходило на наркотики?

- За все время наркозависимости я потерял около тридцати тысяч манатов. Многие упрекают меня, утверждая, что эти же деньги можно было бы потратить на врачей. Но обычные люди никогда не поймут наркоманов. Некоторые под видом лечения ложатся в больницу, а на самом деле просто очищают кровь, чтобы привычные дозы наркотиков давали больший эффект.

- А что происходило на вашей работе?

- Коллеги стали распускать обо мне слухи, и кто-то из менеджеров донес их начальству. Владелец ресторана вызвал меня. Он объяснил, что моя зависимость сильно ударит по имиджу приличного заведения, и «попросил» написать заявление об уходе. Потеря работы окончательно добила меня. Казалось, что ничего хуже произойти просто не может!

В тот период я еще сильнее сблизился с соседом Али, практически на всех наших встречах мы курили «траву». Я продолжал жаловаться ему на жизнь. Мне казалось, что он понимает меня, ведь мы были в «одной лодке».

Однажды Али позвонил и дрожащим голосом сказал: «Орхан, мне нужна твоя помощь. Срочно приезжай в Бинагади!». Я не стал задавать лишних вопросов и сразу же выехал.

Однако на месте меня уже ждала полиция, сам Али так и не пришел. Как оказалось, у него давно начались проблемы с правоохранительными органами, и он решил подставить меня, чтобы выйти сухим из воды...

В отделе полиции, мне предьявили обвинение в хранении и распространении наркотиков, за это грозило до 8 лет колонии.

- А вы действительно продавали кому-то наркотики?

- Я употреблял сам, но никогда не распространял их. Я знаю, что наркоманы зарабатывают этим, но у меня не было нужды становиться дилером. Однако самым сложным было доказать это в суде. Последние деньги я потратил на услуги юриста. На тринадцатом слушании меня признали виновным в приобретении, хранении и изготовлении наркотических средств без цели сбыта. Я был приговорен к двум годам лишения свободы.

Несмотря на то, что срок удалось сократить, я понимал, что совсем скоро окажусь в тюрьме. Стоя в зале суда и слушая, как зачитывают приговор, я спрашивал себя: «Как ты мог до такого докатиться?». В июне 2020 года меня отправили в СИЗО в поселке Кюрдаханы...

- Что происходило в тюрьме?

- Камера, в которой я отбывал наказание, по площади не превышала двадцати квадратных метров. В ней стояли четыре двухъярусные койки. Кроме меня в камере сидели семь заключенных, среди которых были и воры, и убийцы...

В углу, около двери, был установлен унитаз, вонь от которого распространялась повсюду. На «хате» действовали негласные правила. Например, было запрещено пользоваться туалетом, пока другие обедают. Я не конфликтовал с сокамерниками. И они по-доброму относились

ко мне во многом благодаря моей маме. Понимаете, за все то время, что я провел в тюрьме, она была единственным человеком, кто навещал меня и интересовался моим состоянием.

В тюрьме, конечно, кормят, но это далеко не та еда, которую привык есть на воле. Повезло, если тебе несут передачи, но к большинству осужденных никто не приходит. Поэтому мама часто готовила еду не только для меня, но и для всего корпуса. Представьте себе, каково это - часами варить 19 литров супа и жарить 50 котлет?!

- Маме приходилось совсем нелегко... Долго ли вы просидели в тюрьме?

- Около 7 месяцев... 26 декабря, в мой день рождения, меня освободили досрочно. В день, когда меня освободили, я смотрел на небо словно в первый раз! За весь этот год я немного отвык от привычной жизни. Мне казалось, что машины слишком быстро ездят, и даже пользоваться сенсорным телефоном было не просто.

Сейчас я нахожусь под домашним арестом. Мне запрещено выезжать за пределы Баку и быть вне дома с десяти часов вечера до восьми утра.

За время заключения у меня накопился долг около двух тысяч манатов за неуплату алиментов. Денег совсем не было, да и на работу меня никто не брал из-за браслета на ноге. Погасить задолженность мне помогли близкие родственники, за что я им бесконечно благодарен.

- Общаетесь ли вы с детьми сейчас?

- У меня их двое: мальчик и девочка. Нам разрешают общаться только по телефону. Родственники жены считают, что я могу оказывать на них плохое влияние и стараются всячески отдалить детей от меня... Я понимаю их опасения, но разве я сумасшедший, чтобы желать своим детям плохого?!

- Пытались ли вы бросить наркотики после тюрьмы?

- Ради мамы я сделал все возможное. Она многое пережила за эти 7 месяцев: косые взгляды, сплетни родственников за спиной, меня обвиняли во всех грехах. Я не хотел делать ее еще более несчастной. Выйдя из тюрьмы, я пообещал себе больше никогда сюда не возвращаться. Мне было необходимо избавиться от зависимости...

Перетерпеть ломку было нелегко, но я знал, что на кону стоит вся моя дальнейшая жизнь. Я не обращался в больницу, т.к. медицинское лечение обходится дорого. После каждого срыва я возвращался к диете, питался здоровой пищей. А когда у меня появлялось желание закурить, я подходил к зеркалу и проговаривал все, что наркотики сделали с моей жизнью: развод, потерянное здоровье, тюрьма...

Самое главное, это помочь организму очистить кровь от этой «грязи». Понимая это, я пил больше жидкости, мама готовила любимые супы. Она находилась со мной большую часть времени, чтобы помочь, если мне захочется сорваться.

Я справился с ломкой и не употребляю наркотики уже полтора года. Моя история могла закончиться совсем по-другому, если бы рядом не было мамы.

- Поддержка близкого человека смогла заменить вам врачей...

- Да, можно сказать и так. Причина, по которой я рассказал свою историю - это желание показать людям, что выбраться из болота наркомании возможно. И если у вас есть родственники или знакомые, попавшие в зависимость от наркотиков, пожалуйста, не отказывайтесь от них! Не осуждайте и не оставляйте их одних в этой яме. Они очень нуждаются в вашей помощи!

Абухаят Джафарова
Media.az

ПОЗДРАВЛЯЕМ!

От всего сердца поздравляем наших августовских юбиляров и именинницу - ветеранов образования!

70 лет - Ткаченко Екатерину Мансуровну;
80 лет - Ефимову Надежду Александровну;
Именинница - Абжанову Сауле Шаймухановну!

*С уважением и почтением -
 С днем рождения поздравляем,
 Вам здоровья, сил и счастья
 От души мы вам желаем.*

А. Бактыбаев,
 руководитель ГУ "Отдел образования г. Сарани"
Н. Максименко,
 директор КГУ "Школа-гимназия № 17" г. Сарани
Н. Скачкова,
 председатель первичной организации
 ветеранов образования

Жастарды шағын несие беру бағдарламасына қатысуға шақырамыз!

Бұл кәсіпкерлік қызметті бастағысы келетін немесе (5 жылға дейін) кәсіпкерлікпен айналысатын 21 жастан 35 жасқа дейінгі жастарға конкурстық негізде шағын несие беру бағдарламасы. Несие «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ арқылы берілетін болады. Сыйақының атаулы мөлшерлемесі - жылдық 2,5%-дан аспайды. Қарыздың ең жоғары сомасы - кепілмен қамтамасыз етудің міндетті шартымен 5 млн теңгеге дейін. Несие беру мерзімі мал шаруашылығын қоспағанда, кез келген мақсатта 5 жылға дейін. Бұл қызмет бағыты үшін - 7 жылға дейін. Көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарынан басқа, айналым қаражатын толықтыру үшін несие беру мерзімі 24 айға дейін. Сондай-ақ негізгі қарыз бен сыйақыны өтеу бойынша жеңілдік кезеңі қарастырылған, шағын несие беру мерзімі ұзақтығының 1/3 (үштен бірінен) аспайды. Шағын несие беру туралы сұрақтар туындаса Қарағанды қаласы, Бұқар Жырау даңғылы, 53/1, «Дәулет» СҮ, 2-қабат мекенжайы бойынша немесе 8-7212-55-99-91 телефон нөмірі бойынша хабарласып білуге болады.

Приглашаем молодежь принять участие в программе микрокредитования!

Это программа по предоставлению на конкурсной основе микрокредитов для молодых людей в возрасте с 21 года до 35 лет, желающих начать предпринимательскую деятельность, либо занимающихся предпринимательством (не более 5 лет). Кредиты будут выдаваться через АО «Аграрная кредитная корпорация». Номинальная ставка вознаграждения – не более 2,5% годовых. Максимальная сумма займа – до 5 млн тенге, с обязательным условием наличия залогового обеспечения.

Срок кредитования составляет до 5 лет для любых целей, за исключением животноводства. Для этого направления деятельности – до 7 лет. Срок кредитования на пополнение оборотных средств, кроме весенне-полевых и уборочных работ до 24 месяцев. Также предусмотрен льготный период по погашению основного долга и вознаграждения, который составляет не более 1/3 (одной трети) продолжительности срока микрокредитования. По вопросам о микрокредитовании обращаться по адресу: город Караганда, пр. Бухар-Жырау, 53/1, ТД «Дәулет» 2 этаж. Тел: 8-7212-55-99-91.

Үй жануарларының иелері назарына!

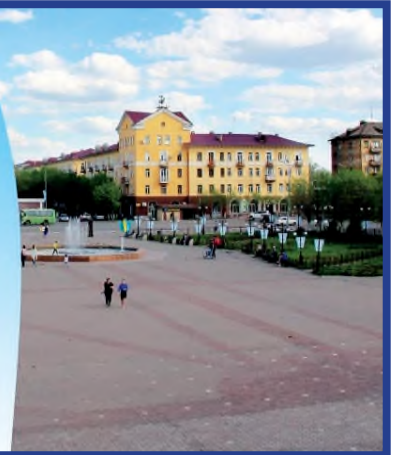
2023 жылдың 1 қыркүйегінен бастап «Жануарларға жауапкершілікпен қарау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес үй жануарларын жергілікті атқарушы органдардың жануарларды есепке алу жүйесінде есепке алу қажеттілігі туралы хабарлаймыз. Жануарларды есепке алу туралы толығырақ ақпаратты облыстар, республикалық маңызы бар қалалар және астана әкімдіктерінің сайттарынан алуға болады. Сондай-ақ, Telegram чатына <https://t.me/EcologyofQazaqstan> хабарласуға болады.

Вниманию владельцев домашних животных!

Уведомляем о необходимости регистрации домашних животных с 1 сентября 2023 года в соответствии с требованиями Закона Республики Казахстан «Об ответственном обращении с животными» в системе учета животных местных исполнительных органов. Более подробную информацию о регистрации животных можно узнать на сайтах акиматов областей, городов республиканского значения и столицы. Также за дополнительной информацией можно обратиться в Telegram чат <https://t.me/EcologyofQazaqstan>.

РЕКЛАМА ОБЪЯВЛЕНИЯ ПОЗДРАВЛЕНИЯ

На LED экране



Продается 2-этажный коттедж с мебелью и бытовой техникой. В доме – центральная канализация и водопровод. На территории двора уложена брусчатка, есть беседка на 12 человек с коваными столами и скамьями, камин из шамотного кирпича, огород, теплица. Котельная расположена вне дома, установлен котел «DAKON» (пр-во Чехия), очень экономичный. Фасады дома, котельной, хоз. построек отделаны сайдингом. Реальному покупателю – торг. Если телефон недоступен, пишите в ватсап. Все вопросы по номеру: 8 – 701 – 615 – 89 – 75.

ПОДПИСКА

ИНДИВИДУАЛЬНАЯ:
 ГОДОВАЯ - 3600 ТГ.
 ПОЛУГОДОВАЯ - 1800 ТГ.
 ТРИ МЕСЯЦА - 900 ТГ.

АЛЬТЕРНАТИВНАЯ:
 ГОДОВАЯ - 2650 ТГ.
 ПОЛУГОДОВАЯ - 1325 ТГ.
 ТРИ МЕСЯЦА - 662 ТГ.

ЮРИДИЧЕСКАЯ:
 ГОДОВАЯ - 5818,88 ТГ.
 ПОЛУГОДОВАЯ - 2909,44 ТГ.



АДАМ САТУДАН САҚТАНЫҢЫЗ

ШЕТЕЛГЕ НЕМЕСЕ БАСҚА
 ҚАЗАҚСТАН ҚАЛАСЫНА
 ҚАУІПСІЗ ШЫҒУ ЖӘНЕ ЖҰМЫСҚА
 ОРНАЛАСУ СҰРАҚТАРЫ
 БОЙЫНША КЕҢЕС АЛУ ҮШІН
 ҚОҢЫРАУ ШАЛ!



ОСТЕРЕГАЙТЕСЬ ТОРГОВЛИ ЛЮДЬМИ

ПОЗВОНИ И ПОЛУЧИ
 КОНСУЛЬТАЦИЮ
 ПО ВОПРОСАМ БЕЗОПАСНОГО
 ВЫЕЗДА И ТРУДОУСТРОЙСТВА
 ЗА ГРАНИЦЕЙ И В ДРУГОМ ГОРОДЕ
 КАЗАХСТАНА!

11616
 ҚЫЗЫЛ БАҒЫТ



11616
 ГОРЯЧАЯ ЛИНИЯ



ANTIKOR

Агентство Республики Казахстан по противодействию коррупции
 (Антикоррупционная служба)

**ЕСЛИ ВЫ СТОЛКНУЛИСЬ С КОРРУПЦИЕЙ,
 ЗВОНИТЕ ПО НОМЕРУ**

CALL-ЦЕНТР

1424

ЗВОНОК БЕСПЛАТНЫЙ

#НЕДАВАЙВЗЯТКИ

#ПАРАБЕРМЕ

**Саран
газеті**

И.о. директора
 ТОО «Саран
 тынысы»,
 главный редактор
 Б.Е. МАЙПАСОВА

Отв. секретарь
 Ш.Ш. КОШЕГУЛОВ

Газета зарегистрирована
 в Министерстве
 информации и
 коммуникаций
 Республики Казахстан.
 Свидетельство 16307-Г
 от 18.01.2017 г.
 (номер и дата первичной
 постановки на учет
 № 869-Г, 16.09.1999 г.)

Собственник:
 ТОО «Саран
 тынысы»

Учредитель:
 аппарат акима
 г. Сарани

Адрес
 редакции:
 101200
 г. Сарань,
 ул. Жамбыла, 69/1

Тел., факс: 5-10-15
 sarangazeti@mail.ru

Выходит
 два раза в
 неделю,
 форматом А-3
 Тираж 1128

Распространяется
 по подписке и в розницу
 в г. Сарани и пос. Актас

Газета
 набрана
 и сверстана
 в редакции

Отпечатано в ТОО
 «Типография «Арк»
 100009
 г. Караганда,
 ул. Сатпаева, 15

Печать офсетная.
 Заказ № 67

Опубликованные матери-
 алы не всегда отражают
 точку зрения редакции.
 Ответственность за
 достоверность сведений,
 содержащихся в публика-
 циях и рекламном тексте,
 несут авторы публикаций
 и рекламодатели.